

بررسی موانع رعایت بهداشت دست توسط پرسنل و پزشکان در مرکز آموزشی درمانی طالقانی

تبریز leyla.rastgar@gmail.com

لیلا راستگار فرج زاده*^۱، آرزو مهرنیا^۲، فرناز رسولپور^۳، ناهیده خلیلی^۴، خدیجه پازانی^۵

چکیده:

زمینه و هدف: عفونت بیمارستانی تهدید برای ایمنی بیماران محسوب شده و هزینه زیادی را به سیستم های ارائه خدمات بهداشتی و درمانی تحمیل می کند. یکی از ساده ترین، ارزان ترین و موثرترین راه های کنترل عفونت های بیمارستانی، رعایت بهداشت دست است. اگرچه تکنیک های بهداشت دست ساده هستند، ولی مسئله رعایت بهداشت دست توسط افراد بسیار چالش برانگیز است که این امر در نتایج تحقیقات متعددی در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته منعکس شده است. مطالعه حاضر با هدف بررسی موانع رعایت بهداشت دست توسط پرسنل و پزشکان در مرکز آموزشی درمانی طالقانی تبریز انجام گرفت.

روش: این مطالعه یک پژوهش توصیفی مقطعی است. ۱۸۱ نفر از پرسنل درمانی شاغل در بخش های NICU، نوزادان، جراحی زنان، اتاق زایمان، اتاق عمل، بیهوشی و CSR مرکز آموزشی درمانی طالقانی به روش سرشماری مورد مطالعه قرار گرفتند. جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه جمعیت شناختی، پرسشنامه ساخته شده توسط ارشدی، اسداللهی، جبرئلی، محله ای و عبدالعلی پور (۱۳۹۳) در زمینه علل رعایت بهداشت دست و خرده مقیاس وجدان کاری پرسشنامه شخصیتی NEO-FFI استفاده گردید.

نتیجه: موانع رعایت بهداشت دست توسط پرسنل و پزشکان در چهار حیطه فردی، مدیریتی، تجهیزات و محیطی و رابطه آنها با عامل وجدان کاری بررسی شد. بر طبق یافته های پژوهش حاضر، بیشترین علت عدم رعایت بهداشت دست از دید پرسنل، عوامل فردی و محیطی بود. افرادی که وجدان کاری بالایی داشتند، کمتر تحت تاثیر موانع رعایت بهداشت دست در هر چهار حیطه قرار گرفتند و ضریب همبستگی پیرسون در هر یک به ترتیب ۰/۲۴، ۰/۲۶، ۰/۲۷ و ۰/۲۱، در سطح کمتر از ۰/۰۱ معنی دار بود.

۱. کارشناس ارشد روانشناسی بالینی کودک و نوجوان، دانشگاه تبریز

۲. کارشناس پرستاری، کارشناس کنترل عفونت مرکز آموزشی درمانی طالقانی تبریز

۳. کارشناس پرستاری، پرستار مرکز آموزشی درمانی طالقانی تبریز

۴. کارشناس پرستاری، سرپرستار مرکز آموزشی درمانی طالقانی تبریز

۵. کارشناس پرستاری، سوپروایزر مرکز آموزشی درمانی طالقانی تبریز

بحث: دست های پرسنل به طور مرتب در تماس با بیمار و محیط اطراف وی است که باعث تماس سطح دستها با میکروارگانسیم ها و انتقال بالقوه آن ها در حین ارائه خدمت به بیمار می شود. از این رو اگر پرسنل ارتباط بین میکروارگانسیم های دست و تماس با بیماران و محیط بیماران را درک نمایند، رعایت بهداشت دست تسهیل می شود. پرستاران دلایل گوناگونی برای کمتر شستن دستهای خود گزارش کردند. اعتقاد بر تمیز بودن دست ها، خستگی، استرس شغلی بالا، وجود زخم پانسمان شده در دست و وجود زینت آلات مانند ساعت، انگشتر، همچنین افزایش بار کاری، بعد مسافت بین محل شستشوی دست تا بالین بیمار، مدت زمان لازم برای شستشوی موثر دست در زمان اوج کاری جزو مواردی بودند که سبب نادیده گرفتن رعایت شستشوی دست توسط پرسنل گردیدند. بدیهی است که اعتقادات افراد از مهم ترین مولفه ها در بروز رفتار به شمار می آیند و بهبود رفتار کارکنان از طریق بیدار کردن ناظر همیشگی در افراد، موثرترین شیوه می باشد. در موارد حجم کاری می توان با برگزاری کارگاه های دوره ای به پرسنل یادآور شد که بهداشت دست جزو موثرترین موارد کاهش عفونت بیمارستانی می باشد و رعایت آن می تواند موجب کاهش مراجعات بیماران و به تبع کاهش حجم کاری گردد. در آخر ایجاد شرایط و امکانات لازم برای به وجود آمدن وجدان بالا و جو مناسب روانی برای کارکنان خالی از فایده نخواهد بود، چرا که ویژگی های شخصیتی، پیش بینی کننده های خوبی برای عملکرد شغلی هستند و وجدان را مهم ترین بعد ویژگی های شخصیتی در پیش بینی عملکرد دانسته اند.

واژگان کلیدی: رعایت بهداشت دست، پرسنل و پزشکان، مرکز آموزشی درمانی طالقانی